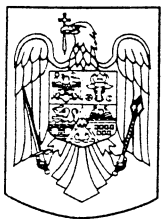

ROMÂNIA

PREȘEDINTELE

Parlamentul României
Camera Deputaților

P.L. nr. 217/2003/22.10.2004

București, 14 octombrie 2004

Domnului Valer Dorneanu

PREȘEDINTELE CAMEREI DEPUTAȚILOR

În temeiul art. 77 alin. (2) din Constituția României și al art. 125 din Regulamentul Camerei Deputaților, formulez următoarea

CERERE DE REEXAMINARE

a dispozițiilor Legii privind sănătatea reproducerii și reproducerea umană asistată medical

Motivele cererii sunt următoarele:

1. Art. 8 alin. (3) prevede că „adolescentele și tinerele care au capacitate de consimțământ au dreptul la întrerupere voluntară de sarcină în condiții de siguranță, fără consimțământul părinților sau al tutorilor legali.”

Această condiționare de consimțământul părinților sau tutorilor nu trebuie să țină cont de starea de minoritate. Altminteri, mama ce are, spre exemplu, capacitate restrânsă de exercițiu și căreia legea îi permite să se căsătorească dar nu a făcut acest lucru pentru a căpăta capacitate deplină de exercițiu, adică un consimțământ valid, ar fi obligată de părinți sau tutori să nască un copil pe care nu-l dorește, ceea ce încalcă prevederile art. 22 din Constituție, care garantează dreptul persoanei la integritate fizică și psihică, ce presupune imperativ dreptul de dispoziție asupra propriului corp. De aceea, textul ar trebui să fie reformulat, în sensul de a se referi numai la situația în care mama este pusă sub interdicție judecătorească sau nu își poate exprima consimțământul, spre exemplu dacă este inconștientă.

2. Obligarea mamei purtătoare sau a mamei surogat, în art. 21 lit. d), să-și dea consimțământul la avort în primele trei luni de sarcină, la cererea cuplului asistat reproductiv și numai la indicație medicală ne poate pune în situația obligării, în cazul nerespectării celor asumate, la obligarea acelei femei, prin hotărâre judecătorească, să avorteze. Această soluție, evident absurdă și inumană, încalcă prevederile art. 22 din Constituție referitoare la dreptul persoanei la integritatea fizică și psihică și pe cele ale art. 34 din Constituție, referitoare la dreptul persoanei la ocrotirea sănătății.

3. Art. 21 lit. g) obligă mama purtătoare sau surogat să își asume obligația, prin contract încheiat în fața notarului, de a nu avorta în lipsa unei indicații medicale și fără acordul cuplului asistat reproductiv. Această condiționare ar trebui să țină cont doar de voința femeii în cauză și avizul medical deoarece, în caz contrar, mama purtătoare sau cea surogat nu ar mai dispune de viața sa. Pericolul pentru viața și sănătatea persoanei a constituit întotdeauna cauză de forță majoră, însă prevederea criticată se constituie într-o excepție de la acest principiu și încalcă, de asemenea, prevederile art. 22 și 34 din Constituție.

4. Stabilirea filiației copilului conceput asistat medical prin hotărâre judecătorească acordată în urma unei cereri formulate înaintea nașterii copilului, așa cum prevede art. 22 din legea trimisă spre promulgare, nu este în interesul acestuia, fiind încălcate dispozițiile art. 49 din Constituție referitoare la protecția copiilor și a tinerilor. Judecătorul poate constata inexactități în actele întocmite când copilul este deja conceput, așa încât statutul său familial poate fi periclitat. Pentru a nu exista acest impediment, ar trebui ca filiația să fie rezolvată înaintea concepției și nu a nașterii copilului.

5. Dispozițiile art. 3 lit. s) sunt neconstituționale întrucât stabilesc un regim diferit între bărbat și femeie, cu privire la donarea de gameți. Concret, bărbatul, „în principiu anonim”, donează prin simplu contract încheiat cu centrul de inseminare, însă femeia trebuie să doneze după încheierea unui contract în formă autentică, potrivit art. 21 din legea trimisă pentru promulgare. Or, ambele proceduri sunt de natură medicală și similare – se donează gameții, astfel că nu există nici un temei pentru un tratament juridic diferențiat, mai ales că donatorii pot fi din orice țară.

În concluzie, textul criticat reprezintă o discriminare pe criteriu de sex, interzisă de art. 4 și 16 din Constituția României.

6. Confidențialitatea identității donatorilor de gameți, inclusiv față de copil, creează posibilitatea unor incesturi viitoare, cu efecte dramatice asupra copiilor rezultați din astfel de legături. Posibilitatea nu poate fi neglijată pentru că art. 19 alin. (1) din lege stabilește că donatorii trebuie, în mod obligatoriu, să provină dintr-un cuplu ce are deja copii. Pericolul există însă chiar și în lipsa acestei dispoziții. De aceea, țări ca Suedia, Austria, Elveția, Olanda, au renunțat la anonimitatea donatorilor, copiilor comunicându-li-se, la o anumită vârstă, părinții biologici. Este drept, în majoritatea țărilor care au reglementat domeniul, există clauza anonimității. Totuși apreciez că o asemenea dispoziție încalcă dreptul la

integritate fizică și psihică, prevăzut de art. 22 din Constituție, dreptul la ocrotirea sănătății, prevăzut de art. 34 din Constituție, față de copiii rezultați în urma legăturilor incestuoase, și ale art. 26 din Constituție, privind viața intimă, familială și privată, care nu s-ar mai putea desfășura dacă respectivele persoane ar afla despre înrudirea lor, fie accidental, fie pe calea unor teste genetice posibile și permise.

În consecință, pentru a se evita posibilitatea copilului de a comite incest, trebuie ca, la obținerea actului de identitate, să i se comunice părinții biologici, fără ca aceștia să fie consemnați în actul de identitate.

7. Reproducerea asistată ar fi permisă, potrivit legii trimise spre promulgare, numai din cauze medicale, pentru cupluri. Această dispoziție se constituie într-o interdicție pentru un singur individ de a recurge la această facilitate științifică, fapt ce este contradictoriu, deoarece, astfel, o singură persoană poate adopta dar nu ar putea avea copii cărora le-ar putea fi, ajutată, părinte natural. Recurgerea la reproducerea asistată medical nu trebuie condiționată de infertilitate, deoarece imposibilitatea de a avea copii poate avea o multitudine de cauze, precum cele culturale. Astfel, toate prevederile ce conțin această dublă îngrădire a accesului la mijloacele științifice referitoare la reproducerea umană asistată medical, încalcă dispozițiile art. 16 din Constituție, ce privește egalitatea în drepturi.

8. Art. 27 prevede condiționarea aplicării fertilizării *in vitro*, printre altele, de „interesul copilului de a se naște”. Or, nu se poate concepe interesul unei ființe viitoare și incerte și, practic, dacă acceptăm existența unui asemenea interes, ca și principiu de drept, echivalează cu interzicerea avortului voluntar, ceea ce este contrar dispozițiilor art. 22 din Constituție.

9. În ceea ce privește consilierea înaintea avortului și asigurarea asistenței *post factum*, această lege apare ca deosebit de necesară, iar interzicerea avortului în

cazul nedeșfășurării acestor proceduri este o soluție adoptată de toate țările civilizate care permit întreruperile voluntare de sarcină. Sancțiunea nerespectării dispozițiilor legii este însă una derizorie: amenda contravențională aplicată medicului respectiv, între 3 și 5 milioane de lei, cu posibilitatea executării prin plata, în 48 de ore de la aplicarea acesteia, a sumei reprezentând jumătate din minim. De aceea, dacă se menține această sancțiune, medicul trebuie să fie obligat să consemneze în fișa medicală că nu a făcut activitatea cerută de lege, lipsa acestei mențiuni urmând a fi pedepsită ca fals în acte publice. Dacă activitatea de consiliere nu este desfășurată, consimțământul femeii care avortează nu este dat în cunoștință de cauză, astfel că nu poate fi valid, motiv pentru care dreptul său la integritate fizică și psihică apărut de art. 22 din Constituție ar fi încălcat.

PREȘEDINTELE ROMÂNIEI

Ion Iliescu